

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1083/2021
14.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Горан Живковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије-Министарство одбране, чији је заступник Војно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Ваљеву Гж 475/18 од 26.07.2018. године, у седници одржаној дана 14.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Ваљеву Гж 475/18 од 26.07.2018. године, као о изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Ваљеву Гж 475/18 од 26.07.2018. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 19388/2014 од 25.09.2015. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Република Србија, Министарство одбране, да тужиоцу АА из села ..., накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 36.616,68 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 19388/2014 од 25.09.2015. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име материјалне штете за изгубљену зараду исплати појединачне новчане износе за период од 01.01.1994. године до 31.03.2015. године, са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате, као што је ближе наведено овим ставом изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 279.440,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Ваљеву Гж 475/18 од 26.07.2018. године (након што је решењем истог суда Гж 799/17 од 18.01.2018. године првостепена пресуда укинута, да би решењем Врховног касационог суда Р1 131/18 од 30.03.2018. године одлучено да је за поступање надлежан Виши суд у Ваљеву), одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се тужена обавезе да тужиоцу, за период од 01.01.1994.

године до 31.03.2015. године, на име материјалне штете за изгубљену зараду исплати појединачне новчане износе, са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате, као што је ближе наведено овим ставом изреке. Ставом другим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018 и 18/2020).

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији изражену у пресудама Врховног касационог суда, Врховни касациони суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку, тако да се ревизија тужиоца сматра изузетно дозвољеном. Ради потребе уједначавања судске праксе Врховни касациони суд је донео одлуку као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био на ратишту у саставу ТО ... у периоду од 01.12.1991. године до 11.12.1991. године, када је рањен, те му је на име рањавања признато својство ратног војног инвалида 50% трајно. Пре упућивања на ратиште, зараду је остваривао тако што је повремено радио као грађевински радник, а такође је и обрађивао земљу која је власништво његовог деде, са којим живи у породичном домаћинству. Као директна последица рањавања код тужиоца је од 11.12.1991. године, установљен губитак опште радне способности за 45% услед чега тужилац не може да обавља послове грађевинског радника, а може обављати само лакше пољопривредне послове. Тужилац прима личну инвалиднину и накнаду због незапослености, по решењима и у износима из извештаја надлежног органа који се налазе у списима.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев имајући у виду да је пре штетног догађаја тужилац остваривао зараду обављајући грађевинске и пољопривредне послове, те да је тужиоцу услед рањавања смањена општа радна способност за 45%, из чега произлази да је тужилац претрпео материјалну штету на име изгубљене зараде коју би остваривао да није било штетног догађаја, и то у висини коју је вештак економске струке утврдио појединачно по месецима у посматраном периоду. Првостепени суд је своју одлуку засновао на налазу и мишљењу судског вештака од 28.06.2011. године, сматрајући да је вештак правилно извршио обрачун изгубљене зараде узимајући грађевинску делатност тужиоца као претежну и пољопривредну делатност као додатну. Првостепени суд указује да инвалиднина представља категорију инвалидског осигурања коју повређени стиче у случају настанка телесног оштећења и представља вид нематеријалне штете, те се не може урачунати у накнаду штете због изгубљене или смањене радне способности.

Другостепени суд је одбио као неоснован тужбени захтев, уз образложење да тужилац није претрпео штету у виду изгубљене зараде, иако услед рањавања које је доживео у вршењу војне службе у ратним условима више није у могућности да обавља грађевинске и пољопривредне послове, с обзиром да је исплаћеним накнадама које је тужилац примио као ратни војни инвалид, због незапослености, у потпуности обештећен од стране тужене.

Основано се ревизијом тужиоца указује да је погрешан закључак другостепеног суда да је тужилац исплатама које је примао у наведеном периоду, на име незапослености, као ратни војни инвалид, у потпуности обештећен и да није трпео штету због немогућности да ради. Такође, погрешан је закључак другостепеног суда да је у посматраном периоду тужиоцу исплаћена накнада због незапослености у укупно вишем износу него што би остварио обављајући грађевинске и пољопривредне радове. Из налаза и мишљења вештака-табеларног прегледа, произлази да је вештак висину ове накнаде имао у виду и одбио од накнаде због изгубљене зараде, односно утврдио је разлику између изгубљене зараде и накнаде коју је тужилац примао због незапослености, која је тужиоцу и досуђена.

Одредбом члана 155. ЗОО, предвиђено је да штета представља умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног увећања (измакла корист), као и наношење грубог физичког или психичког бола.

Одредбом члана 185. став 3. ЗОО, прописано је да када успостављање ранијег стања није могуће, или кад суд сматра да није нужно да то учини одговорно лице, суд ће одредити да оно исплати оштећенику одговарајућу своту новца на име накнаде штете.

Одредбом члана 188. став 1. ЗОО, предвиђено је да у случају смрти, телесне повреде или оштећења здравља, накнада се одређује, у облику новчане ренте, доживотно или за одређено време.

Првостепени суд је правилно оценио да је тужбени захтев основан, с обзиром да је тужилац претрпео материјалну штету због изгубљене зараде коју би остваривао радећи грађевинске и пољопривредне послове, на начин и у обиму као пре штетног догађаја. Наиме, тужиоцу је услед рањавања смањена општа радна способност, тако да грађевинске послове, који су му били основни извор прихода, више не може да обавља, а пољопривредне послове може отежано да обавља, односно може да ради само лакше пољопривредне послове. У висину изгубљене зараде се не може урачунавати накнада-инвалиднина коју ратни војни инвалид прима по Закону о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица. Ова накнада се узима у обзир код одмеравања накнаде за душевне болове због умањења животне активности, без обзира да ли је призната у једнократном износу или у обиму месечне накнаде (новчана рента).

Ради изложеног, на основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

Сагласно члану 165. став 2. у вези чл. 153, 154. и 163. ЗПП, тужиоцу припада право и на накнаду трошкова ревизијског поступка у укупном износу од 36.616,68 динара и то: за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, судске таксе на ревизију у износу од 9.446,67 динара и таксе на одлуку суда по ревизији у износу од 35.616,68 динара.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**